

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	(3)
รายละเอียดชุดวิชา.....	(8)
วิธีการศึกษา.....	(10)
หน่วยที่ 1 สารและบริบทเกี่ยวกับวัฒนธรรม	1-1
แผนการสอนประจำหน่วย	1-2
ตอนที่ 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม	1-4
เรื่องที่ 1.1.1 ความหมายของวัฒนธรรม	1-6
เรื่องที่ 1.1.2 ความสำคัญของวัฒนธรรม	1-10
เรื่องที่ 1.1.3 ปัจจัยและองค์ประกอบของวัฒนธรรม.....	1-13
เรื่องที่ 1.1.4 ประเภทของวัฒนธรรม.....	1-16
ตอนที่ 1.2 ลักษณะและคุณค่าของวัฒนธรรม	1-23
เรื่องที่ 1.2.1 ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรม	1-24
เรื่องที่ 1.2.2 คุณค่าของวัฒนธรรม	1-28
ตอนที่ 1.3 ทูทางวัฒนธรรม.....	1-33
เรื่องที่ 1.3.1 มรดกทางวัฒนธรรม	1-35
เรื่องที่ 1.3.2 อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม	1-38
เรื่องที่ 1.3.3 ภูมิปัญญา	1-41
เรื่องที่ 1.3.4 สิทธิทางวัฒนธรรม	1-45
บรรณานุกรม	1-47
หน่วยที่ 2 สารและบริบทเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	2-1
แผนการสอนประจำหน่วย	2-2
ตอนที่ 2.1 สารเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	2-4
เรื่องที่ 2.1.1 ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว	2-6
เรื่องที่ 2.1.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว.....	2-14
เรื่องที่ 2.1.3 รูปแบบของการท่องเที่ยว.....	2-24
เรื่องที่ 2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	2-32

ตอนที่ 2.2 บริบทเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	2-41
เรื่องที่ 2.2.1 ผลกระทบของการท่องเที่ยวในบริบทต่าง ๆ	2-42
เรื่องที่ 2.2.2 แนวโน้มการท่องเที่ยวของประเทศไทยและของโลก	2-46
ตอนที่ 2.3 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	2-52
เรื่องที่ 2.3.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	2-53
เรื่องที่ 2.3.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	2-56
เรื่องที่ 2.3.3 แนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	2-61
บรรณานุกรม	2-76

หน่วยที่ 3 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทย3-1

แผนการสอนประจำหน่วย	3-2
ตอนที่ 3.1 กรณีศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของไทย:	
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม	3-4
เรื่องที่ 3.1.1 วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามกับการจัดการท่องเที่ยวในอดีต: พัฒนาการ ปัญหาและผลกระทบ	3-6
เรื่องที่ 3.1.2 วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนในยุคปัจจุบัน	3-13
ตอนที่ 3.2 วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม	3-22
เรื่องที่ 3.2.1 วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามกับการเป็นแหล่งความรู้ทางวัฒนธรรม	3-24
เรื่องที่ 3.2.2 การจัดการความรู้ในแหล่งวัฒนธรรมวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม...	3-29
เรื่องที่ 3.2.3 องค์ความรู้ในวัดพระเชตุพนฯ	3-38
เรื่องที่ 3.2.4 การสื่อสารและการเผยแพร่ความรู้ของวัดพระเชตุพนฯ	3-45
บรรณานุกรม	3-47

หน่วยที่ 4 ความหลากหลายทางวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว 4-1

แผนการสอนประจำหน่วย	4-2
ตอนที่ 4.1 ความหมาย ปัจจัย แนวคิดและคุณค่าเกี่ยวกับเรื่องความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม	4-4
เรื่องที่ 4.1.1 ความหมาย เกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม	4-6
เรื่องที่ 4.1.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรม	4-11
เรื่องที่ 4.1.3 แนวคิดและคุณค่าเกี่ยวกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม	4-18
ตอนที่ 4.2 ความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4-23
เรื่องที่ 4.2.1 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน	4-24
เรื่องที่ 4.2.2 ความหลากหลายทางวัฒนธรรมกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	4-29

เรื่องที่ 4.2.3 ความหลากหลายทางวัฒนธรรมกับเศรษฐกิจชุมชน	4-32
เรื่องที่ 4.2.4 ความหลากหลายทางวัฒนธรรมกับชุมชนท้องถิ่น	4-35
ตอนที่ 4.3 ผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม	4-41
เรื่องที่ 4.3.1 ผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	4-42
เรื่องที่ 4.3.2 ผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจชุมชน	4-47
เรื่องที่ 4.3.3 ผลกระทบจากการท่องเที่ยวทางด้านสังคมและวัฒนธรรม	4-51
บรรณานุกรม	4-57
หน่วยที่ 5 การท่องเที่ยวตามวิถีไทย	5-1
แผนการสอนประจำหน่วย	5-2
ตอนที่ 5.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวตามวิถีไทย	5-4
เรื่องที่ 5.1.1 ความสำคัญของการท่องเที่ยวตามวิถีไทย	5-5
เรื่องที่ 5.1.2 ลักษณะกิจกรรมในการท่องเที่ยวตามวิถีไทย	5-8
ตอนที่ 5.2 การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	5-13
เรื่องที่ 5.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	5-15
เรื่องที่ 5.2.2 การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน	5-18
เรื่องที่ 5.2.3 การจัดการท่องเที่ยวกลุ่มชาติพันธุ์โดยชุมชน	5-22
เรื่องที่ 5.2.4 การจัดการท่องเที่ยวชุมชนโบราณโดยชุมชน	5-25
ตอนที่ 5.3 วิถีชีวิตไทยในแต่ละภูมิภาคกับการท่องเที่ยว	5-29
เรื่องที่ 5.3.1 วิถีชีวิตไทยในภาคเหนือกับการท่องเที่ยว	5-32
เรื่องที่ 5.3.2 วิถีชีวิตไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับการท่องเที่ยว	5-38
เรื่องที่ 5.3.3 วิถีชีวิตไทยในภาคกลางกับการท่องเที่ยว	5-44
เรื่องที่ 5.3.4 วิถีชีวิตไทยในภาคใต้กับการท่องเที่ยว	5-50
บรรณานุกรม	5-56
หน่วยที่ 6 งานเทศกาลและงานประเพณีกับการท่องเที่ยว	6-1
แผนการสอนประจำหน่วย	6-2
ตอนที่ 6.1 ความหมายและคุณค่าของงานเทศกาลและงานประเพณี	6-4
เรื่องที่ 6.1.1 ความเป็นมา ความหมาย และความสำคัญของงานเทศกาล	6-7
เรื่องที่ 6.1.2 ประเภทและองค์ประกอบของงานเทศกาล	6-11
เรื่องที่ 6.1.3 ความเป็นมา ความหมาย และคุณค่าของงานประเพณี	6-18
เรื่องที่ 6.1.4 ประเภทและองค์ประกอบของงานประเพณี	6-21

ตอนที่ 6.2 งานเทศกาลและงานประเพณีในบริบทของการท่องเที่ยว.....	6-25
เรื่องที่ 6.2.1 งานเทศกาลและงานประเพณีที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยว	6-26
เรื่องที่ 6.2.2 การท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดงานเทศกาลและงานประเพณี	6-33
เรื่องที่ 6.2.3 แนวทางจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในงานเทศกาลและ งานประเพณี	6-38
ตอนที่ 6.3 กรณีศึกษางานเทศกาลและงานประเพณีกับการท่องเที่ยว.....	6-42
เรื่องที่ 6.3.1 กรณีศึกษางานเทศกาลและงานประเพณีระดับชาติ	6-43
เรื่องที่ 6.3.2 กรณีศึกษางานเทศกาลและงานประเพณีในระดับท้องถิ่น.....	6-50
บรรณานุกรม	6-55

หน่วยที่ 7 ศาสนากับการท่องเที่ยว	7-1
แผนการสอนประจำหน่วย	7-2
ตอนที่ 7.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาสนา.....	7-4
เรื่องที่ 7.1.1 ความหมายและความสำคัญของศาสนา	7-5
เรื่องที่ 7.1.2 บริบทของศาสนาในประเทศไทย	7-7
เรื่องที่ 7.1.3 สถานที่ในการแสวงบุญของแต่ละศาสนาที่สำคัญ	7-13
ตอนที่ 7.2 มิติศาสนากับการท่องเที่ยว.....	7-22
เรื่องที่ 7.2.1 การท่องเที่ยวในวิถีพุทธศาสนา (Buddhist Tourism).....	7-23
เรื่องที่ 7.2.2 การท่องเที่ยวในบริบทของศาสนาคริสต์ (Christ Tourism)	7-32
เรื่องที่ 7.2.3 การท่องเที่ยวในบริบทของศาสนาอิสลาม (Islam Tourism)	7-35
ตอนที่ 7.3 กรณีศึกษาในด้านการท่องเที่ยวเชิงศาสนา	7-41
เรื่องที่ 7.3.1 กรณีศึกษาที่ 1 หมู่บ้านพลัม (Thai Plum Village).....	7-42
เรื่องที่ 7.3.2 กรณีศึกษาที่ 2 การไปสักการะยังเทวสถานและรูปเคารพ ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ในประเทศไทย	7-46
เรื่องที่ 7.3.3 กรณีศึกษาที่ 3 ชุมชนการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ของกลุ่มมุสลิม จังหวัดระนอง	7-50
บรรณานุกรม	7-54